

Onderwerp Eindrapportage Alcoholplan 'De maat is vol'

Steller E. Bruinewoud

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 41 59 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 6000149

Datum 23-11-2016 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In december 2012 stelde uw raad de kadernota Alcohol & Jongeren 'De maat is vol' vast, als vervolg op de nota 'Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011'. In juli 2013 nam u kennis van het bijbehorende uitvoeringsplan. Halverwege de looptijd van dit programma bent u geïnformeerd over de voortgang (nr. 4864979).

Het programma heeft een looptijd van 2013-2016 en loopt eind dit jaar af. Wij informeren u met deze brief op hoofdlijnen over de eindresultaten. Uitgebreidere informatie vindt u in bijgevoegde rapportage. Ook gaan we in op het vervolg.

Wat wilden we bereiken

Onze doelstelling was om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen, met name bij jongeren onder de 16 jaar.

Wat hebben we gedaan

De oplossingsrichting voor het overmatig alcoholgebruik onder jongeren ligt op meerdere terreinen. Er is dan ook ingezet op een integrale benadering met zowel aandacht voor de 'voorkant' (preventie en vroegsignalering) als de 'achterkant' (regelgeving en handhaving). Er zijn veel verschillende partners betrokken bij de aanpak.

Draagvlak

We hebben in de afgelopen vier jaar veel geïnvesteerd in maatregelen om het draagvlak te versterken, niet alleen door het geven van voorlichting maar ook door het creëren van 'sense of urgency'. Op verschillende manieren zijn zowel jongeren, ouders als verstrekkers van alcohol bewust gemaakt van het overmatig alcoholgebruik onder jongeren en de onherstelbare schade die dit kan veroorzaken.

Verder zijn er verschillende projecten - in samenspraak met jongeren - van start gegaan zoals voor-en-door jongerencampagne 'Van 16 naar 18? Maklukzat!', het Keurmerk 'Alcoholbewuste sportkantine' en verschillende theaterprojecten.

Vroegsignalering en zorg

Er zijn bijeenkomsten geweest om de (vroeg)signaleringsvaardigheden van professionals zoals docenten, jongerenwerkers, zorgverleners te versterken. Verder is op verschillende manieren voorlichting gegeven over de schadelijke gevolgen van overmatig alcoholgebruik. Bij de WIJ-teams stond het onderwerp op de agenda en er zijn bijscholingsdagen geweest voor onder meer Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's), basiseenheden van de politie en jeugdartsen- en verpleegkundigen (JGZ).

Ook binnen de (para commerciële) horeca is er aandacht geweest voor de verantwoordelijkheid die het aanbieden van alcohol met zich meebrengt. In het Keurmerk-traject 'Alcoholbewuste sportkantine' begeleidt Huis voor de Sport Groningen sportverenigingen om op een verantwoordelijke manier met alcohol om te gaan. Daarnaast zijn er vanuit de horeca ouderavonden georganiseerd over veilig uitgaan, zijn er trainingen voor barpersoneel geweest en is er structurele samenwerking met het KEI bestuur om te adviseren over het alcoholbeleid tijdens de introductieweek voor studenten.

Wanneer er door overmatig alcoholgebruik problemen zijn ontstaan, bieden de verslavingsinstellingen laagdrempelige trajecten aan. VNN en Terwille hebben bijvoorbeeld een chatservice opgezet waar veel gebruik van wordt gemaakt en er zijn voorlichtingsactiviteiten op scholen opgezet.

Wanneer het echt mis is gegaan en een jongere als gevolg van teveel alcohol in coma raakt, biedt de alcoholpoli een integraal programma aan van medische en psychische (na)zorg. De provinciale alcoholpoli kon in 2013 starten, mede op initiatief van de raad.

Regelgeving en handhaving

Voor de pijlers 'regelgeving en handhaving' was de invoering van de nieuwe Drank- en Horecawet per 1 januari 2013 en het feit dat de leeftijdsgrens voor het kopen van alcohol in 2014 is gestegen van 16 naar 18 jaar van cruciaal belang. In dit kader hebben wij vijf BOA's opgeleid en aangesteld en zijn er informatiebijeenkomsten geweest voor politie en BOA's over de nieuwe DHW. De handhaving van het verbod op de verkoop van alcoholhoudende drank aan 18-minners was de afgelopen jaren een prioriteit in het handhavingprogramma van VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving). Verder hebben we een convenant Veilig Uitgaan afgesloten met de horecabranche waarin afspraken zijn gemaakt over het beperken van prijsacties (happy hours etc).

Wat hebben we bereikt

- De uitvoering van het alcoholplan is verlopen zoals beoogd. In de afgelopen vier jaar is een pakket aan maatregelen uitgevoerd en is er veel op de rails gezet. Landelijk zijn flinke stappen gezet met de nieuwe DHW en het verhogen van de wettelijke leeftijdsgrens van 16 naar 18 jaar.
- De handhaving van het verbod op de verkoop van alcoholhoudende drank aan 18-minners is ook de komende jaren een prioriteit in het handhavingsprogramma van VTH.
- De verbinding tussen preventie en handhaving is verstevigd. Door de samenwerking tussen gezondheidspreventie en handhaving (Boa's, wijkagenten) wordt eerder gesignaleerd en doorverwezen naar passende hulpverlening.
- Ook met andere domeinen, zoals Economische Zaken en Evenementenbeleid zijn stappen gemaakt in de samenwerking. De 'sense of urgency' om het overmatig alcoholgebruik onder jongeren te verminderen wordt niet alleen vanuit het gezondheidsdomein gevoeld maar ook maar ook bij andere domeinen.
- Het jeugdgezondheidsonderzoek 2015¹ laat een kleine verbetering zien van het alcoholgebruik onder jongeren. De gemiddelde leeftijd waarop jongeren voor het eerst in aanraking komen met alcohol is verhoogd van 14 jaar in 2012 naar 15 jaar in 2015. Daarnaast is het aantal jonge jongeren dat alcohol drinkt gedaald: in 2015 16% van de 2^e klassers, dit was in 2012 nog 22%. Onder 4^e klassers zien we dat in 2015 54% aangeeft alcohol te drinken ten opzichte van 59% in 2012. Opvallend is dat áls jongeren eenmaal kennis hebben gemaakt met alcohol ze wekelijks alcohol drinken, en dan ook in grote hoeveelheden.

Vervolg

We hebben de afgelopen vier jaar hebben extra geïnvesteerd in maatregelen om het overmatig alcoholgebruik bij jongeren tegen te gaan; daarbij zijn veel goede dingen gebeurd en is er veel op de rails gezet. We realiseren ons echter dat de invloed van de gemeente beperkt is als het gaat om het structureel en substantieel terugdringen van alcoholgebruik. De lichte winst die is geboekt met het terugdringen van het alcoholgebruik onder 16-minners is waarschijnlijk vooral toe te schrijven aan het verhogen van de leeftijdsgrens waardoor de beschikbaarheid van alcohol beperkter is voor 18-minners. De landelijke wet en regelgeving, en de handhaving daarvan, speelt bij het behalen van structurele resultaten een grote rol.

We blijven we dan ook stevig inzetten op een integrale aanpak waarbij zowel aandacht is voor preventie als handhaving. Dit doen we niet middels een separaat alcoholprogramma maar door aan te sluiten bij bestaande werkwijzen en beleidsplannen. In het handhavingsprogramma heeft het verbod op de verkoop van alcoholhoudende drank aan 18-minners prioriteit. Net als vorig jaar is hiervoor extra budget beschikbaar. De preventieve aanpak - voorlichting, signalering/zorg- wordt zoveel mogelijk geïntegreerd in de WIJ-teams. Daarbij is er ook aandacht voor de verbinding met het onderwijs.

Via het jeugdgezondheidsonderzoek monitoren we het overmatig alcoholgebruik onder jongeren. Dit komt terug in de gemeentebegroting.

¹ Uitgevoerd door GGD Groningen

Onze aanpak sluit aan bij het provinciale Convenant Alcohol & Jongeren 2012-2016, waar wij als gemeente ook een samenwerkingspartner in zijn naast Politie, Openbaar Ministerie en GGD Groningen. In dit convenant zijn afspraken gemaakt over een integrale aanpak en het bevorderen van de brede samenwerking. Wij onderschrijven de doorstart van het convenant met twee jaar omdat het thema onverminderd aandacht vraagt.

We gaan er van uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P. den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P. Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink

Eindrapportage 'De maat is vol'

Uitvoeringsprogramma Alcohol & Jongeren 2013-2016

In december 2012 stelde de Raad de kadernota 'De maat is vol' vast. In dit stuk formuleerde de gemeente Groningen haar beleid om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen. Vervolgens werd een uitvoeringsprogramma samengesteld; de GGD Groningen werd aangewezen als regievoerder. Medio 2013 startte de uitvoeringsfase. In deze eindrapportage is beschreven welke acties zijn opgezet en uitgevoerd tijdens de looptijd van het uitvoeringsprogramma en welke partijen daarbij betrokken zijn (geweest).

'De maat is vol' is een uitwerking van het gemeentelijk gezondheidsbeleid (Samen Gezond in Stad) waarin het thema alcohol & jongeren prioriteit heeft gekregen. Het plan sluit qua uitgangspunten en doelstellingen aan op het convenant Alcohol & Jongeren dat begin 2012 is gesloten tussen de Groninger gemeenten (waaronder dus ook de gemeente Groningen) die worden vertegenwoordigd door de VGG, politie, openbaar ministerie en GGD Groningen. Het convenant loopt eind dit jaar af en maakt een doorstart voor twee jaar (2017/2018).

Algemeen

Tijdens de looptijd van dit uitvoeringsprogramma is per 1 januari 2013 de nieuwe Drank- en Horecawet in werking getreden. In de nieuwe DHW is de verantwoordelijkheid voor handhaving naar gemeenten overgeheveld. Dit geeft gemeenten meer mogelijkheden voor beleidsvoering op het vlak van regelgeving en handhaving. Per 1 januari 2014 is de wettelijke leeftijd om alcohol te kopen gestegen van 16 jaar naar 18 jaar. Naast deze wettelijke veranderingen is er steeds meer maatschappelijke discussie over de gezondheidsrisico's van het op jonge leeftijd drinken van alcohol, zeker als dat regelmatig (tot meerdere keren per week) en in grote hoeveelheden (meer dan 5 glazen per gelegenheid; het 'bingedrinken')

plaatsvindt. Sinds enkele jaren is er een lichte daling ingetreden in het alcoholgebruik onder jongeren. De daling betreft vooral de gemiddelde leeftijd waarop jongeren voor het eerst in aanraking komen met alcohol (14 jaar in 2012 naar 15 jaar in 2015) en het aantal jonge jongeren dat alcohol drinkt; in 2015 drinkt 16% van de 2^e klassers, dit was in 2012 nog 22%. De lichte daling van deze percentages komt voor een belangrijk deel door het verhogen van de leeftijdsgrens. Ouders lijken kritischer geworden op het alcoholgebruik van hun kind, maar nog steeds geeft een groot deel van de 2^e klassers aan dat ouders het goed vinden dat ze drinken (16%). 34% van de 4^e klassers geeft aan dat hun ouders het goed vinden dat ze drinken. De 'sense of urgency' lijkt terrein te hebben gewonnen bij de verstrekkers van alcohol, in het bijzonder de reguliere horeca en de detailhandel (supermarkten en slijterijen). Zo zien we bijvoorbeeld dat supermarkten zichzelf testen op naleving door mysteryshoppers in te zetten.

Opvallend is dat als jongeren eenmaal kennis hebben gemaakt met alcohol ze dat al gauw wekelijks doen, en dan ook in grote hoeveelheden. Van de 14-jarigen drinkt 19% minimaal 1x per maand 'binge', van de 16-jarigen is dat al 51%. Waar eerst de VMBO'ers het meest dronken, blijkt nu uit de nieuwste cijfers van het Jeugdgezondheidsonderzoek van GGD Groningen dat onder Havo-leerlingen het percentage binge drinkers even hoog is als onder VMBO-leerlingen. VWO'ers drinken minder alcohol dan VMBO/Havo-leerlingen. De verschillen zijn echter niet zo groot dat dat een selectie in de doelgroep rechtvaardigt.

Voor het uitvoeren van effectieve preventie zijn vier pijlers opgesteld; draagvlak, vroegsignalering & zorg, regelgeving, handhaving. Uit onderzoek blijkt dat investeren in preventie alleen zinvol is wanneer op alle vier pijlers wordt ingezet. Het uitvoeringsprogramma 'De maat is vol' is ook volgens dit principe uitgewerkt. In de volgende paragrafen worden de belangrijkste ontwikkelingen per speerpunt van beleid kort belicht.

Pijler: Draagvlak

Hierbij gaat het niet zozeer om voorlichting, maar veel meer om het creëren van gedeelde verantwoordelijkheid en een gemeenschappelijk denk- en doekader. Sleutelbegrip is de 'sense of urgency' bij de doelgroepen (jongeren, ouders, verstrekkers, intermediairs). Dit is ook de pijler waarin jongeren zelf een belangrijke rol spelen.

Binnen deze pijler kwam de focus, meer dan in het plan was voorzien, te liggen op jongeren op het voortgezet onderwijs en minder op jongeren in de laatste klassen van het basisonderwijs. Deze keuze is gemaakt als gevolg van nieuwe wetenschappelijke inzichten. Preventie gericht op jongeren voor wie alcohol nog geen dagelijkse realiteit is blijkt soms zelfs averechts te werken en experimenteergedrag uit te lokken. Maatregelen die waren gericht op het basisonderwijs werden daarom niet opgestart of beëindigd.

Enkele grote projecten werden opgestart en zijn inmiddels afgerond. Er werden verschillende theaterprojecten uitgevoerd; op het Alfacollege werd op alle vestigingen in de stad een integraal en educatief theaterproject uitgevoerd, en theatergezelschap De Noordelingen speelde het stuk Bottoms Up voor veel scholen in de stad en bij het Jonge Harten festival. De gemeente Groningen was vertegenwoordigd was bij de provinciale 'battle' Van 16 naar 18? Maklukzat! In dit project werden jongeren uitgedaagd om zelf het 'waarom' van de verhoging van de alcoholleeftijd te achterhalen en uit te dragen, op hun eigen manier. Er is op particulier initiatief een alcoholvrij jongerencafé gestart in de Oude Kijk in 't Jatstraat; de eerste ervaringen zijn dat dit café vooral (internationale) studenten trekt.

Bij de uitvoering van een aantal maatregelen was samenwerking met het onderwijs een cruciale factor. Waar het gaat om voorlichting over (overmatig) alcoholgebruik is de bereidheid van het (voortgezet) onderwijs om samen te werken groot; bij grotere (eenmalige) interventies

zoals de campagne 'Van 16 naar 18? Maklukzat!' bleek de bereidheid tot medewerking minder groot dan was voorzien.

Een aantal maatregelen was gericht op de (para)commerciële horeca en de supermarkten, deels in samenhang met de nieuwe DHW en/of de aangepaste Algemene Plaatselijke Verordening Groningen (APVG). De reguliere horeca en de supermarkten bleken goed in te spelen op de aangescherpte regels; de paracommerciële horeca laat een wat minder positief beeld zien. Er is gestart met het keurmerk 'Alcoholbewuste Sportkantine'. Huis voor de Sport Groningen begeleidt sportverenigingen om het keurmerk te halen door onder andere het trainen van barpersoneel en het opstellen van aanvullende regels bovenop de wettelijke regels, bijvoorbeeld over schenktijden en het niet aanbieden van alcohol tijdens jeugdactiviteiten op dit moment hebben in de gemeente Groningen negen sportverenigingen het keurmerk behaald. Het blijkt erg moeilijk te zijn om meer sportverenigingen bereid te vinden het traject te doorlopen.

Pijler: Vroegsignalering & zorg

In deze pijler staan de (vroeg)signaleringsvaardigheden van professionals (zorgverleners, docenten etc.) centraal. Ook gaat het hier om het borgen van de samenwerking bij (de gevolgen van) overmatig alcoholgebruik.

Vroegsignalering van overmatig alcoholgebruik is gericht op zowel de individuele jongere als op groepen. Signaleerder kan iedereen zijn die met jongeren te maken heeft: ouders, medewerkers van scholen, jongerenwerkers, BOA's, horecamedewerkers, jeugdartsen en verpleegkundigen, etc. Belangrijk is dat al deze intermediairs bekend zijn met de schadelijke gevolgen van overmatig alcoholgebruik en een 'sense of urgency' ervaren. De afgelopen jaren werd op meerdere manieren hieraan gewerkt: VNN, Stichting Terwille en Stichting Voorkom hebben een regulier aanbod van voorlichtingsactiviteiten, on-line informatie en een chatservice waar veel gebruik van wordt gemaakt. In netwerken van professionals, zoals de WIJ-teams stond het onderwerp op de agenda. Er

zijn verschillende bijscholingsdagen geweest voor BOA's, Basiseenheden van de politie en jeugdartsen en –verpleegkundigen.

De (paracommerciële) horeca is verplicht tijdens openingstijden tenminste één persoon aanwezig te laten zijn die in het bezit is van het certificaat Sociale Hygiëne, waarin onder meer eisen zijn opgenomen ter voorkoming van doorschenken. Zorgelijk is in deze sector wel dat (vrijwillige) barmedewerkers via internet zeer eenvoudig het verplichte IVA-certificaat (Instructie Verantwoord Alcoholschenken) kunnen verkrijgen, door het invullen van een aantal vragen op een website. In het traject voor het keurmerk 'Alcoholbewuste Sportkantine' is meer aandacht voor training van barmedewerkers. Het is aan te raden dit traject blijvend aan te bieden. De reguliere horeca lijkt zich van de verantwoordelijkheid die het aanbieden van alcohol met zich meebrengt steeds bewuster.

Zorg is aan de orde op het moment dat er door overmatig alcoholgebruik problemen zijn ontstaan (of dreigen te ontstaan) van fysieke, psychische of sociale aard. De verslavingsinstellingen bieden laagdrempelige individuele trajecten aan, zoals spreekuren op scholen en chatservices, waar veel gebruik van wordt gemaakt. Binnen Zorg Advies Teams op scholen worden jongeren met een alcoholprobleem gevolgd. En als het echt helemaal mis is gegaan en een kind/jongere raakt als gevolg van alcoholgebruik in coma, biedt de 'alcoholpoli' een integraal programma aan van medische en psychische (na)zorg, in combinatie met een educatief element. Hierin werken de Groninger ziekenhuizen samen met VNN, op basis van een protocol waarin ook een rol voor Jeugdzorg/AMK is weggelegd. De alcoholpoli kwam mede op initiatief van de raad van de gemeente Groningen tot stand. In de afgelopen jaren is het aantal jongeren dat op de alcoholpoli komt stabiel gebleven. Het grootste deel van de jongeren is tussen de 15 en 17 jaar. Het aantal 13 en 14 jarigen is iets kleiner geworden en het aantal jongeren van 17 jaar iets hoger. Ook hier is dus een verschuiving van leeftijd te zien.

Pijler: Regelgeving

De nieuwe Drank- en Horecawet geeft gemeenten de mogelijkheid om het alcoholgebruik effectiever te reguleren. Soms werken vrijwillig afgesproken regels tussen gemeente en veldpartners echter beter dan wettelijke regels omdat ze aansluiten bij specifieke situaties.

Wettelijke regels liggen vast in de nieuwe Drank- en Horecawet, ingevoerd per 1 januari 2013 en aangepast per 1 januari 2014. Dat leidde in de loop van 2013 tot aanpassing van de Algemene Plaatselijke Verordening op de nieuwe regels. De gemeente, en in het bijzonder de burgemeester heeft in de nieuwe situatie meer mogelijkheden tot regelgeving. Zo is de burgemeester bevoegd tot schorsing van vergunningen en tijdelijke sluiting van bijvoorbeeld de alcoholafdeling van supermarkten. De gemeente stelde het versterken van het draagvlak voorop, en investeerde daarom vooral in het overleg met betrokken partijen (horeca en paracommerciële horeca, studentenverenigingen etc.). Na vaststellingen van de gewijzigde APVG werd een voorlichtingsbijeenkomst belegd, en ook werd er aandacht besteed aan de nieuwe regels tijdens debatten zoals in de speciale alcoholcampagneweek in februari 2014. De regels voor de paracommercie zijn per november 2014 daadwerkelijk van kracht geworden; de eerste zes maanden was sprake van een gewenningsperiode maar daarna waren sancties mogelijk bij overtreding. In het nieuwe evenementenbeleid werden de nieuwe wettelijke bepalingen meegenomen; in de praktijk wordt in dit beleid prioriteit gegeven aan handhaving gericht op jongeren.

Vrijwillige regels worden bijvoorbeeld gemaakt in het project 'Keurmerk Alcoholbewuste Sportkantine'. In deze interventie van het Huis voor de Sport wordt een set aanvullende regels afgesproken bovenop de wettelijke bepalingen.

Met de reguliere horeca zijn afspraken gemaakt over het beperken van prijsacties (happy hours etc.); deze zijn opgenomen in het convenant Veilig uitgaan. Horecagelegenheden houden bijvoorbeeld geen prijsacties

tegen sluitingstijd en de actieprij moet minimaal 70% van de reguliere verkoopprijs bedragen. In het plan was verder voorzien in het implementeren van een modelcontract tussen scholen en de horeca voor schoolfeesten die daar worden gehouden. Na de verhoging van de leeftijdsgrens voor alcohol naar 18 jaar bleek hier geen behoefte meer aan te zijn, omdat schoolfeesten vrijwel niet meer plaatsvinden in de reguliere horeca.

Pijler: Handhaving

Regels stellen zonder ze in de praktijk te handhaven is weinig zinvol. Zeker jongeren vragen om duidelijke grenzen en zijn meer bereid die te respecteren dan je zou denken. Sterker nog: ze kunnen zelf een rol spelen bij handhaving.

In het handhavingsprogramma, het uitvoeringsplan bij de gewijzigde APVG voor wat betreft de DHW-vereisten, ligt de focus op verstrekking van alcohol aan jongeren onder de 18. Alle verstrekkers zijn daarbij in beeld, maar in verband met de beschikbare capaciteit (die ook moet worden ingezet voor het toezicht op inrichtingseisen voor de horeca) wordt vooral intensief gecontroleerd op de zg. 'hotspots'. Het aantal daarvan lijkt vooralsnog mee te vallen; veel horecazaken hebben na de verhoging van de alcoholleeftijd de toelatingsgrens al op 18 jaar gesteld om geen risico op overtreding te lopen. De indruk bestaat dat mede daardoor het 'indrinken' thuis is toegenomen. Het toezicht omvat daarom eveneens het bezit van alcohol door 18-minners in de openbare ruimte. Sinds 2013 zijn 5 BOA's opgeleid en aangesteld. In 2014 werden gedurende twee weekenden intensieve controles in het uitgaansleven uitgevoerd in samenwerking met de politie. In het voorjaar van 2016 heeft de afdeling VTH van de gemeente Groningen een mysteryshop onderzoek uitgevoerd in de stad. Uit de eerst resultaten van het onderzoek bij detailhandel lijkt naleefgedrag gestegen te zijn. Dit is een eerste indicatie; op dit moment loopt het mystery onderzoek nog.

Bij het toezichthouden wordt in het land regelmatig gebruik gemaakt van 'mysteryguests', jongeren onder de 18 jaar die in (para)commerciële horecagelegenheden en detailhandels aankoopogingen doen om zo een beeld te krijgen van risicolocatie. Wanneer er niet gevraagd is naar een ID gaan toezichthouders in gesprek met de verstrekkers. Omdat deze inzet juridisch gecompliceerd ligt is in het kader van het covenant Alcohol & Jongeren gekozen voor een (eenmalige) steekproef door jongeren van 18 of 19 jaar, waarna een gesprek plaatsvindt met de verstrekker. Doel is om te inventariseren waar niet om een ID wordt gevraagd en om bewustwording te creëren. Deze actie heeft ook in de stad Groningen plaatsgevonden.

Scholieren van het Zernikecollege in Haren hebben een interventie ontworpen waarbij ze in Groningen de straat op gaan om jongeren te vragen om vrijwillig te 'blazen'; deze jongeren kunnen daarna via een website hun score zien en wat dat betekent voor je gezondheid. Op deze website wordt ook voorlichting gegeven door middel van informatie gekoppeld aan de uitslag. Informatie voor deze website is verzameld en er is een begin gemaakt met het bouwen van de website.

Studenten

De doelgroep van 'De maat is vol' zijn, naast ouders en verstrekkers van alcohol, de jongeren tot 18 jaar. Bekend is dat door (een deel van de) studenten stevig 'ingenomen' wordt. Bij de behandeling van de nota 'De maat is vol' in de Raad (december 2012) is aangedrongen op het betrekken van deze doelgroep bij het stedelijk beleid. Na de verhoging van de leeftijdsgrens valt echter een aanzienlijk deel van de eerstejaars studenten (het deel dat onder de 18 jaar is) onder de bepalingen van de DHW met betrekking tot de minimum leeftijd van alcohol. Hoewel er in het uitvoeringsprogramma slechts één specifieke maatregel gericht op studenten werd beschreven, zijn studenten de afgelopen jaren wel in beeld geweest. Omdat ook studentenverenigingen vergunningsplichtig zijn in het kader van de DHW werden ze evenals andere verstrekkers uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst over de aangepast APVG.

Ook namen ze deel aan het debat in het kader van de alcoholcampagneweek in februari 2014. Met de grootste verenigingen werd op hun verzoek een verkennend gesprek gevoerd over (mogelijke) gevolgen van de nieuwe wetgeving. De verenigingen lijken deze serieus te nemen; bij de handhavingsacties is tot nu toe geen overtreding geconstateerd.

Tenslotte heeft het KEI-bestuur de laatste jaren initiatief genomen om vroegtijdig contact op te nemen met de GGD om zich te laten informeren over mogelijkheden om het alcoholgebruik binnen de introductieperiode binnen de perken te houden. Een omvangrijk beleidsplan was het resultaat hiervan; bij de evaluatie bleek dat de aanpak van alcoholgebruik vanaf nu standaard als thema wordt meegenomen in het beleidsplan van de KEI-week. In de training van de KEI-leiders en in de KEI-week zelf worden meerdere programmaonderdelen aan het thema alcohol gewijd.

Concluderend

- De uitvoering van het alcoholplan is verlopen zoals beoogd. In de afgelopen vier jaar is een pakket aan maatregelen uitgevoerd en is er veel op de rails gezet. Landelijk zijn flinke stappen gezet met de nieuwe DHW en het verhogen van de wettelijke leeftijdsgrens van 16 naar 18 jaar.
- We zien dat de verbinding tussen preventie en handhaving is verstevigd. Door de samenwerking tussen gezondheidspreventie en handhaving (Boa's, wijkagenten) wordt eerder gesignaleerd en doorverwezen naar passende hulpverlening.
- Ook met andere domeinen, zoals Economische Zaken en Evenementenbeleid zijn stappen gemaakt in de samenwerking. De 'sense of urgency' om het overmatig alcoholgebruik onder jongeren te verminderen wordt niet alleen vanuit het

gezondheidsdomein gevoeld maar ook maar ook bij andere domeinen.

- Het jeugdgezondheidsonderzoek 2015¹ laat een kleine verbetering zien van het alcoholgebruik onder jongeren. De gemiddelde leeftijd waarop jongeren voor het eerst in aanraking komen met alcohol is verhoogd van 14 jaar in 2012 naar 15 jaar in 2015. Daarnaast is het aantal jonge jongeren dat alcohol drinkt gedaald: in 2015 16% van de 2^e klassers, dit was in 2012 nog 22%. Onder 4^e klassers zien we dat in 2015 54% aangeeft alcohol te drinken ten opzichte van 59% in 2012. Opvallend is dat als jongeren eenmaal kennis hebben gemaakt met alcohol ze wekelijks alcohol drinken, en dan ook in grote hoeveelheden.
- Het overmatig alcoholgebruik onder jongeren blijft de aandacht vragen.

¹ Uitgevoerd door GGD Groningen